

KARL MAY

VINETOU

Danes vam bom predstavil mojo najljubšo knjigo z naslovom Vinetou, ki jo je napisal nemški pisatelj Karl May.

Vinetou je namišljeno ime indijanskega junaka iz plemena Apačev. Njegov lik je v književni obliki ustvaril Karl May, ki ga je upodobil v istoimenski zbirki knjig. Po zbirki je bilo posneto več filmov, ki so jih snemali tudi v nekdanji Jugoslaviji. Vinnetou se sicer pojavlja tudi v drugih književnih delih Karla Maya, npr. *Old Shatterhand*, *Old Surehand*, in nastopa v zgodbah z junaki, kot so *Old Dead*, *Old Firehand* itd.

Karl May zgodbo pripoveduje v prvi osebi. Povest se odvija na Divjem zahodu kamor iz Nemčije pripotuje pripovedovalec te zgodbe Karl, ki kasneje zaradi svoje moči dobi vzdevek Old Shatterhand. Karl najprej v St. Luisu poučuje kot domači učitelj, in se spoprijatelji z Mr. Henryjem, izdelovalcem pušk. Henry je navdušen nad Karlovo močjo in ga zaposli kot geodeta, ki naj bi sodeloval pri izmeri poti za vlak. Tam je spoznal *Sama Hawkensa*, znamenitega »westmana«, ki je bil skupaj z *Dickom Stonom* in *Willom Parkerjem* vodnik po Divjem zahodu. Razen njega merijo še štirje, ki pa samo pijejo brandy. Varuje jih dvanajst westmanov. Ker merijo na indijanskem ozemlju, pridejo k njim trije indijanci Apači iz rodu Meskalerov: Klekih-petra (beli oče), poglavar Inču Čuna in poglavarjev sin Vinetou. Ker geodeti nočejo upoštevati njihove želje naj prenehajo z delom jih to zelo ujezi. Eden izmed westmanov, Rattler ponudi brandy Vinetouju in ker ga noče piti, mu Rattler zlije brandy v obraz. To je za indijance velika žalitev zato ga Vinetou udari in Rattler ga hoče ustreliti. Vendar se Klekih-petra žrtvuje za Vinetouja in se nastavi Rattlerju in on ustreli Klekih-petro. Ker so Apači jezni, napadejo geodete in westamane in ubijejo vse razen Karla, Sama Hawkensa, Dicka Stona, Willa Parkerja in Rattlerja. Vsi razen Rattlerja se rešijo, Vinetou in Karl pa se

pobratita. Ker je bil Karl zelo močan, dobi prerijsko ime Old Shatterhand. Vinetoujeva sestra Nšo-či v apaščini Lepi Dan je bila zaljubljena v Old Shatterhanda in Vinetoujev oče Inču Čuna, Vinetou, Nšo-či, Old Shatterhand in Sam Hawkens se odpravijo v mesta bledokožcev, da bi se Nšo-či priučila znanja belih žena. Na poti je Sam Hawkens domnevnim cowbojem povedal da gredo na vzhod in glavni izmed teh cowbojev, Santer jim je prisluškoval in izvedel, da nameravajo na goro Nugget-tsil po zlato. Ker so samo poglavarji lahko vedeli kje leži zlato so šli Vinetou, Nšo-či in Inču Čuna sami ponj. Pri tem jim je sledil Santer in ubil Inču Čuno in Nšo-či, Old Shatterhand, ki pa je opazil da jim Santer sledi je pomagal Vinetouju in tako se je rešil. Ko je Nšo-či umirala je prosila Vinetouja, naj jo maščuje. Dostojno sta pokopala mrtveca in se pognala na lov za Santerjem.

Karl Friedrich May se je rodil 25.2.1842 v Saški Nemčiji. Znan je po seriji svojih del o divjem zahodu in njegovih junakih. Večina zgodb je pisana v prvi osebi kot Old Shatterhand, poleg so še Vinetou, Old Surehand in drugi.

Drugi del njegovih knjig podobno opisuje Bližnji vzhod, kjer avtor nastopa kot Kara ben Nems, njegov najpogostejši spremljevalec pa je Hadži Halef Omar.

Karl May je bil prepričan, da je pustolovščine z Vinetoujem sam preživljal, identificiral se je z Old Shatterhandom in je eden izmed redkih avtorjev, kateri so zabrisali od literarne teorije zahtevano distanco med pripovedovalcem v prvi osebi in stvarnim avtorjem.

Najbolj znan je po delih: Vinetou, Benito Juarez, Karavana sužnjev, Lovci na sužnje, Mahdi, Med jastrebi, Mešanec, Na Rio de La Plati, Na tujih stezah, Old Surehand, Otok draguljev, Petrolejski kralj, Piramida boga sonca, Po deželi Škipetarjev, Po divjem Kurdistanu, Po puščavi, Pri Babilonskih razvalinah, Satan in Iškarijot, Smrt cesarja Maksimilijana, Soboljar in kozak, Stezosledec, Tujec iz Indije, V gorah Balkana, V kraljestvu srebrnega leva, V Meki, Vinetou, V dolini smrti, V Kordiljerah, V Sudanu, Zaklad v srebrnem jezeru, Žuti in drugi.